

महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाभियान अंतर्गत
शहापूर नगरपंचायत ता.शहापूर जि.ठाणे पाणी पुरवठा
योजनेसाठी भातसा धरणाच्या निभावणी साठयातून
पाणी हक्क प्रस्ताव बाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक. बिसिआ २०२२/(१३७/२०२२)/सिं.व्य.(धो-२)
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २१/०२/२०२३

- संदर्भ-**
- १) कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे यांचे पत्र दि. २४/०५/२०२२
 - २) शासन निर्णय क्र. संकिर्ण २०१३/(४१५/१३)/सिं.व्य (धोरण) दि. १६/८/२०१४
 - ३) शासन निर्णय क्र. संकिर्ण २०१५/(४४/१५)/सिं.व्य (धोरण) दि. १७/११/२०१६
 - ४) शासन निर्णय क्र. देवदु २०१५/(८३६/१५)/सिं.व्य (कामे) दि. १७/११/२०१६
 - ५) शासन निर्णय क्र. संकिर्ण २०१८/(५११/१८)/सिं.व्य (धोरण) दि. १/१२/२०१८

प्रस्तावना:-

सदरभिय पत्र क्र.१ अन्वये कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे यांचेकडून भातसा धरणाच्या निभावणी साठयातून शहापूर नगर पंचायत ता.शहापूर, जि.ठाणे पाणी पुरवठा योजनेकरिता घरगुती प्रयोजनासाठी बिगर सिंचन पाणी हक्क देणेबाबतचा प्रस्ताव प्राप्त झालेला आहे. संदर्भ क्र.३ येथील शासन निर्णयान्वये बिगर सिंचन मोठ्या प्रमाणात पाण्याचा हक्क प्रस्तावांना मंजूरी देण्यासाठी क्षेत्रिय वाटपाच्या मर्यादेनुसार सुधारित स्तर निश्चित करण्यात आले आहेत. या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.२.३ मधील तरतुदीनुसार पिण्याच्या व औद्योगिक पाणी वापराच्या बिगर सिंचन मोठ्या प्रमाणात पाण्याचा हक्क प्रस्तावांना मान्यता देण्याचे अधिकार मा.मंत्रीमंडळ उपसमितीला देण्यात आले आहेत. या अनुषंगाने शासनास प्राप्त झालेल्या खालील प्रस्तावाला विशेष बाब म्हणून मंजूरी देण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :-

१. मा.उपमुख्यमंत्री, जलसंपदा यांचे अध्यक्षतेखाली दि.२९.१२.२०२२ रोजी संपन्न झालेल्या मा.मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयानुसार व सदर बैठकीच्या मंजूर इतिवृत्तातील अ.क्र.१ मध्ये नमूद संस्थेला त्यांचे नावासमोर नमूद केलेल्या मोठ्या प्रमाणात पाण्याच्या (Bulk water Entitlement) हक्कास, परिच्छेद २.० मधील अटीच्या अधीन राहून विशेष बाब म्हणून पुढील ६ वर्षाकरीता मान्यता देण्यात येत आहे.

संस्थेचे नांव	पाणी वापराचा प्रकार	जलाशय/कालवा/ नदीचे नांव	मंजूर केलेला मोठ्या प्रमाणात पाण्याचा हक्क (Bulk Water Entitlement) (दलघमी)
१	२	३	४
शहापूर नगरपंचायत, ता. शहापूर, जि.ठाणे	घरगुती (पिण्यासाठी)	भातसा धरणाच्या निभावणी साठयातून एक विशेष बाब म्हणून सहा वर्षाकरीता	१.१८६ दलघमी

- २.० उपरोक्त नमूद प्रस्तावास खालील अटींच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.
१. शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१३/(४१५/२०१३)/सि.व्य (धोरण), दि. १६/८/२०१४ नुसार जिल्हा परिषदा/ ग्रामपंचायती / नगरपालिका /नगरपंचायती / कटकमंडळे याआर्थिकदृष्ट्या सक्षम नसल्याने त्यांच्याकडून पिण्याच्या पाणी आरक्षणापोटी सिंचन पुनःस्थापना खर्च घेण्यात येवू नये.तसेच शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०१५/(प्र.क्र.२७४/नवि-३३),दि. १७/१२/२०१६ नुसार घरगुती पिण्याच्या पाणी प्रयोजनासाठी राज्यातील क व ड वर्ग महानगरपालिकांच्या बिगरसिंचन आरक्षणाच्या प्रस्तावांस मान्यता देताना सिंचन पुनःस्थापनेचा खर्च माफ करण्यात यावा.
 २. बिगर सिंचन पाणी पुरवठ्यासाठी करारनाम्याचा सुधारीत नमुना व मार्गदर्शक तत्वे महाराष्ट्र शासन, पाटबंधारे विभाग शासन परिपत्रक क्र. बिपापू १००१/(७१३/२००१)/सि.व्य(धो), मुंबई- ३२, दि. ७/४/२००३ अन्वये निर्गमित केल्या आहेत. त्यानुसार करारनामा करण्यात यावा.
 ३. शासन परिपत्रक क्र. पापव -२०१५/(प्र.क्र.४००/२०१५)/सि.व्य (महसूल) दि.१५/१२/२०१५ अन्वये बिगरसिंचन पाणी वापराचे करारनामे करणे व नुतनीकरण वेळेवर करणे बाबत मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत त्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
 ४. जलस्रोत प्रदुषित करणाऱ्या पाणी वापरकर्त्याकडून दंडनीय पाणीपट्टी आकारणी करणेबाबत मार्गदर्शक तत्वे या विषयाबाबत शासन निर्णय क्र. पापव २०१५/(प्र.क्र.८८/२०१५)/सि.व्य (महसूल) दि. २१/४/२०१६ मधील अटीचे पालन करणे पाणी वापरकर्त्यांना बंधनकारक राहिल.
 ५. महाराष्ट्र शासन,जलसंपदा विभाग,शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०१०/(४०७/१०)/सि.व्य (धोरण), दि. २९/६/२०११ अन्वये करारनामा करताना बिगरसिंचन पाणीवापरकर्ते अंतिम पाणी मागणी प्रमाणे टप्प्याटप्प्याने पाणीवापर करण्याचे नियोजन नमुद करू शकतील. त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाचे आदेश क्र. १/२०१८ मधील तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
 ६. शासन निर्णय क्र. देवदु २०१५/(८३६/२०१५)/सि.व्य (कामे), दि. १७/११/२०१६ अन्वये पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या अधिनियमातील तरतुदीनुसार सिंचन प्रकल्पांचे व्यवस्थापन पाटबंधारे महामंडळाकडे वर्ग करणे व पाणीपट्टीची रक्कम प्रकल्पांच्या सिंचन व्यवस्थापनाच्या कामासाठी खर्च करण्यास मान्यता देणेसाठीचा निर्णय निर्गमित करण्यात आलेला आहे. त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.
 ७. पाणी उचलण्याची/ पुरवठ्याची जागा व क्षेत्रीय परिस्थितीनुसार इतर अटी शर्तीचा अंतर्भाव करून संबंधित मुख्य अभियंता यांनी सविस्तर ज्ञापन तात्काळ निर्गमित करावे.
 ८. “This reservation is only the letter of support for the, water supply scheme or the industry as the case may be. Actual quantity of water that will be supplied every year shall be governed by the entitlement granted to the water user entity by the River Basin Agency based on the population and the reasonable use norm decided by this Authority and the yearly allocation declared by the prescribed Authority on the basis of reservoir contents of the year and shall be subjected to various provisions in the agreement that will be signed by the water user entity with River basin Agency.”

९. बहुतेक पाणी पुरवठा योजना सुरु करण्यास आरंभ काळ (Gestation period) लागतो. सर्वसाधारणपणे या कालावधीत संस्था करारनामा करण्यास टाळते अथवा संस्थेसोबत बिगरसिंचन करारनामा केला असला तरीही शासनास कोणतीही पाणीपट्टी प्राप्त होत नाही. तथापि संस्थेने पाणी आरक्षण केलेले असल्यामुळे त्यांच्याकडून पाणीवापर होत नसूनही ते इतर अर्जदारांना सुद्धा देणे शक्य होत नाही. यामुळे शासनास मोठ्या महसुलास मुकावे लागते, ही बाब विचारात घेता, अशा पाणी आरक्षण प्रस्तावास मान्यता देतांना, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई यांचे दि.२९.०३.२०२२ चे ठोक जलप्रशुल्क निर्धारण आदेशातील परिच्छेद ९.० मध्ये नमूद केल्यानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

१०. संस्थेने सांडपाण्यावर शुध्दीकरण प्रक्रिया करणारी यंत्रणा बसवावी. तसेच याबाबतच्या सविस्तर प्रस्तावाची माहिती जलसंपदा/पर्यावरण विभागास विहित कालावधीत म्हणजेच करारनामा करतवेळी देणे आवश्यक राहिल, अन्यथा पाणी आरक्षण हक्क रद्द होईल.

११. संस्थेस प्रथम पाणी वापर करण्यास परवानगीचे इरादापत्र (लेटर ऑफ इंटेन्ट) देण्यात यावे व करारनामा करण्याकरीता ३ महिन्यांची मुदत ठेवावी. करारनामा झाल्यानंतरच प्रत्यक्ष पाणी परवाना दिल्याचे ग्राह्य मानण्यात येईल. संस्थेने सदर करारनामा विहित मुदतीत (३ महिन्यांच्या आत) न केल्यास संस्थेचे पाणी हक्क आपोआप रद्द होईल.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३०२२७११२५२२१४२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रा. शै. टोंगसे)

शासनाच्या अवर सचिव

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मुंबई.
४. मा.उपमुख्यमंत्री (जलसंपदा) यांचे खाजगी सचिव
५. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
६. मा. सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
७. मा. विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
८. मा. विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
९. अ.मु.स. (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई .
१३. कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे
१४. मुख्य अभियंता (पा) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. मुख्य अभियंता, कोकण प्रदेश, ठाणे
१६. अधीक्षक अभियंता, ठाणे पाटबंधारे प्रकल्प मंडळ, ठाणे
१७. निवडनस्ती कार्यासन सिंव्य (धोरण).